

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง การสรุปความรู้ ข้อคิด
และคุณค่าของเรื่องที่อ่าน

ครูผู้สอน ครูชลภักดี คงกำเนิด

ครูวาสนา โพธิวงศ์

บทอ่านเรื่อง ดอกมะลิ

“ดอกมะลิ ถือเป็นดอกไม้มงคลชนิดหนึ่ง
ซึ่งมีความหมายว่า เป็นดอกไม้ที่ได้รับ
ความปรารถนาดี เป็นที่รักคิดถึงของคนทั่วไป
และเป็นสื่อแทนความกตัญญูต่อแม่”

การสรุปความรู้ ข้อคิด
และคุณค่าจากเรื่องที่อ่าน
“กระเช้าสีดา”

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้
๒. เขียนสรุปความรู้และข้อคิดของเรื่อง กระดาษสี่ดาได้
๓. นำข้อคิดที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

คำถามเข้าสู่ประเด็นสำคัญของเนื้อหาในวันนี้

๑. “ความรู้” กับ “ข้อคิด” ต่างกันหรือไม่ อย่างไร

ความรู้ หมายถึง
สิ่งที่สั่งสมจาก
การศึกษาเล่าเรียน

ข้อคิด หมายถึง
ประเด็นที่เสนอ
ให้คิดหรือชวนคิด

คำถามเข้าสู่ประเด็นสำคัญของเนื้อหาในวันนี้

๒. นักเรียนคิดว่า “คุณค่าของเรื่องที่อ่าน” คืออะไร

คุณค่าของเรื่องที่อ่าน คือ สิ่งที่เป็นประโยชน์จากการอ่านเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอธิบายเป็นด้านต่าง ๆ เช่น ด้านเนื้อหา ด้านวรรณศิลป์ ด้านสังคมและวัฒนธรรม และด้านการนำไปใช้ในชีวิตจริง เป็นต้น

หลักการสรุปความรู้ ข้อคิด และคุณค่าของเรื่องที่อ่าน

ให้นักเรียนอภิปรายความรู้เกี่ยวกับ
“การสรุปความรู้ ข้อคิด และคุณค่าของเรื่องที่อ่าน
จากการศึกษาและอ่านใบความรู้ที่ ๓

เวลา ๕ นาที

ใบความรู้ที่ ๓ การสรุปความรู้ ข้อคิด และคุณค่าจากเรื่องที่อ่าน

การสรุปความรู้

การสรุปความรู้ เป็นการสรุปความรู้หรือทฤษฎีที่ปรากฏอยู่ในเรื่องที่อ่าน โดยเขียนสรุปเป็นประโยคสั้น ๆ หรือข้อความสั้น ๆ เพื่อขยายความเข้าใจให้ชัดเจนมากขึ้น

การสรุปข้อคิด

การสรุปข้อคิด เป็นการค้นหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งข้อคิดอาจแฝงอยู่ในเนื้อเรื่อง หรืออยู่ส่วนท้ายของเรื่องที่อ่าน โดยผู้อ่านอาจเขียนสรุปข้อคิดเป็นประโยคหรือข้อความสั้น ๆ ได้ หรือเป็นคำคมก็ได้

ดังนั้น การสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน คือ การค้นหาข้อคิดหรือคติสอนใจจากเรื่องที่อ่านว่า เรื่องนั้น ๆ ให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์อะไรบ้างแก่ผู้อ่าน แล้วจึงนำข้อคิดนั้นมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ การหาข้อคิดจากการอ่านหนังสือต่าง ๆ เช่น นิทาน โดยอ่านจนจบเรื่องแล้วจับใจความสำคัญหรือประเด็นสำคัญ ที่ผู้เขียนต้องการให้ข้อคิดกับผู้อ่าน

ใบความรู้ที่ ๓ การสรุปความรู้ ข้อคิด และคุณค่าจากเรื่องที่อ่าน

การสรุปความรู้และข้อคิดมีหลักพื้นฐานการปฏิบัติ ดังนี้

๑. อ่านรอบแรกเพื่อดูชื่อเรื่องก่อน แล้วอ่านโดยมีคำถามในใจว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ผลเป็นอย่างไร ข้อความใดสำคัญให้ขีดเส้นใต้ไว้
๒. อ่านอีกครั้ง โดยดูรายละเอียดของเนื้อหา เพื่อค้นหาความรู้สำคัญและข้อคิด
๓. สามารถอ่านเพิ่มเติมจนกว่าจะเข้าใจเนื้อหา
๔. ให้สรุปใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าไว้
๕. นำใจความสำคัญที่รวบรวมไว้มาเขียนเรียบเรียงใหม่อย่างละเอียดและสละสลวย โดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง
๕. ทบทวนการสรุปความรู้อีกครั้ง เพื่อพิจารณาหาส่วนที่ต้องแก้ไขหรือต้องการเพิ่มเติม หลักการสรุปความจากเรื่องที่อ่าน

ใบความรู้ที่ ๓ การสรุปความรู้ ข้อคิด และคุณค่าจากเรื่องที่อ่าน

การบอกคุณค่าของเรื่องที่อ่าน เป็นการอธิบายประโยชน์หรือสิ่งที่เรียกว่า “ข้อดี” โดยเขียนสรุปเป็นประโยคหรือข้อความสั้น ๆ เพื่อบอกให้รู้ว่าเรื่องนั้นมีคุณค่าแก่ผู้อ่านอย่างไร เช่น คุณค่าด้านเนื้อหา คุณค่าด้านวรรณศิลป์ คุณค่าสังคมและวัฒนธรรม เป็นต้น

อย่าลืมนะครับ นักเรียนจะต้องแยกส่วนที่เป็นความรู้
ข้อคิด และคุณค่าของเรื่องที่อ่านให้ชัดเจน

๔. เขียนสรุปความรู้ ข้อคิด
และคุณค่าของเรื่องที่อ่านให้เข้าใจ

๑. อ่านชื่อเรื่อง ต่อด้วยเนื้อหา
แล้วตั้งคำถามจากเรื่อง

หลักการสรุปความรู้ ข้อคิด
และคุณค่าของเรื่องที่อ่าน

๓. จากนั้นค้นหาคุณค่าของ
เรื่องที่อ่านและสรุปคุณค่าให้ชัดเจน

๒. อ่านพิจารณาเนื้อหาเพื่อค้นหา
ความรู้และข้อคิดของเรื่อง

พรายไม้กับพรายน้ำ

“พรายไม้กับพรายน้ำเป็นญาติจำพวกหนึ่ง ญาตินั้น คือ อมนุษย์ มิใช่คนหรือสัตว์ ไม่มีใครเห็นตัว แต่อาจสำแดงให้เราเห็นเป็น รูปคนได้...”

“...ทั้งพรายไม้และพรายน้ำชอบคนดี ถ้าใครทำดี เป็นต้นว่า มีใจเมตตากรุณา ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เห็นแก่ตัว ก็มาปรากฏให้เห็นรูปอันน่ารัก สนทนาปราศรัยเป็นที่สนิทสนม...”

กิจกรรมพัฒนาการสรุปความรู้ ข้อคิด และคุณค่าของเรื่องที่อ่าน

ให้นักเรียนเขียนสรุปความรู้ ข้อคิด และคุณค่า
จากการอ่านเรื่อง กระเช้าสีดา

เวลาทำกิจกรรม ๑๕ นาที

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- ๑) นักเรียนทำใบงานที่ ๓
เรื่อง การสรุปความรู้ ข้อคิด
และคุณค่าของเรื่องที่อ่าน
- ๒) เวลาทำกิจกรรม ๑๕ นาที
- ๓) เมื่อทำเสร็จให้ส่งที่ครูประจำวิชา

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

- ๑) แจกใบงานที่ ๓
- ๒) สังเกตการทำงานของนักเรียน
ตรวจใบงานที่ ๓ ของนักเรียน
- ๓) ประเมินการสรุปความรู้ ข้อคิด
และคุณค่าของเรื่องที่อ่าน
- ๔) ให้คำแนะนำแก่นักเรียน

การทำใบงานที่ ๓ การสรุปความรู้ ข้อคิด และคุณค่าของเรื่องที่อ่าน

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปความรู้ ข้อคิด และคุณค่าของเรื่อง กระเช้าสีดา

สรุปความรู้ได้ว่า.....

.....

สรุปข้อคิดได้ว่า.....

.....

สรุปคุณค่าได้ว่า.....

.....

สรุปการทำกิจกรรม

แนวคำตอบใบงานที่ ๓ การสรุปความรู้ ข้อคิด และคุณค่าของเรื่องที่อ่าน

สรุปความรู้ได้ว่า เรื่อง กระเช้าสีดา เป็นนิทานที่แต่งเป็นบทร้อยแก้ว อธิบายที่มาของต้นไม้มงคลหนึ่ง คือ “กระเช้าสีดา” ตามความเชื่อที่ว่า พรหมไม้มงคลนี้เป็นกระเช้าของนางสีดาที่ตกลงมา แล้วงอกเป็นพืชไม้มีผลเล็ก ๆ คล้ายกระเช้า ซึ่งนางสีดาเป็นตัวละครเอกในวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์

แนวคำตอบใบงานที่ ๓ การสรุปความรู้ ข้อคิด และคุณค่าของเรื่องที่อ่าน

สรุปข้อคิดได้ว่า เรื่อง กระเช้าสีดา ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการเป็นเด็กดี มีน้ำใจ มีความโอบอ้อมอารี มีความเกรงใจต่อผู้อื่น มีความซื่อสัตย์ เสียสละ และมีระเบียบวินัยในการเล่น

แนวคำตอบใบงานที่ ๓ การสรุปความรู้ ข้อคิด และคุณค่าของเรื่องที่อ่าน

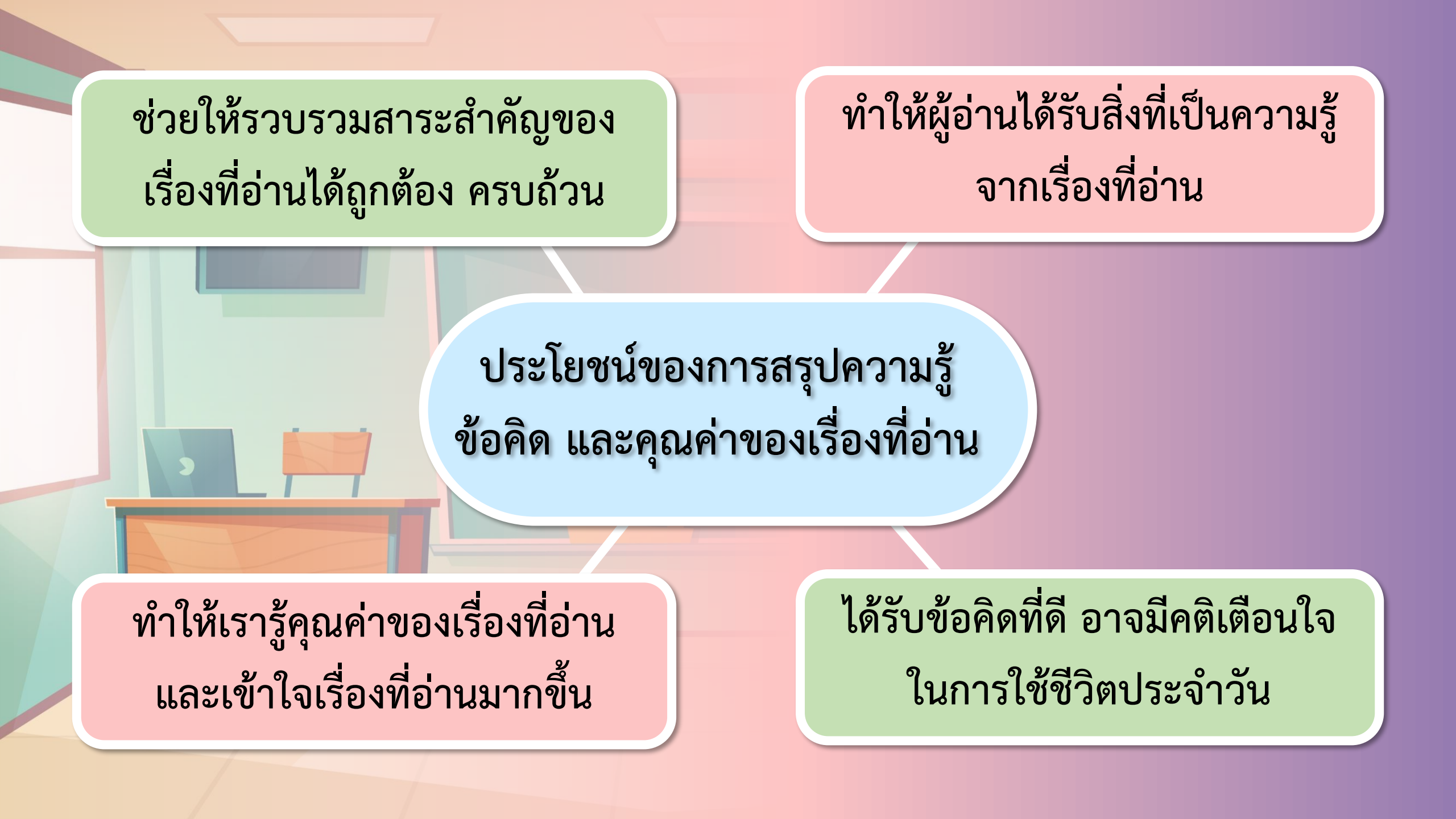
สรุปคุณค่าได้ว่า เรื่อง กระเช้าสีดา มีการใช้ภาษาได้
เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน และดำเนินเรื่องได้เป็นลำดับ มีฉาก
ที่ทำให้ผู้อ่านจินตนาการไปกับเรื่องได้อย่างสนุกสนาน
เพลิดเพลิน สอดแทรกคุณธรรม และสามารถนำไปใช้ใน
ชีวิตประจำวันได้

คำถามสรุปบทเรียน

๑. มีคุณธรรมอะไรบ้างที่ปรากฏในเรื่อง กระเช้าสีดา

๒. การสรุปความรู้ ข้อคิด และคุณค่าของเรื่องที่อ่าน
มีประโยชน์อย่างไร

ช่วยให้รวบรวมสาระสำคัญของ
เรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง ครบถ้วน

ทำให้ผู้อ่านได้รับสิ่งที่เป็นความรู้
จากเรื่องที่อ่าน

ประโยชน์ของการสรุปความรู้
ข้อคิด และคุณค่าของเรื่องที่อ่าน

ทำให้เรารู้คุณค่าของเรื่องที่อ่าน
และเข้าใจเรื่องที่อ่านมากขึ้น

ได้รับข้อคิดที่ดี อาจมีคติเตือนใจ
ในการใช้ชีวิตประจำวัน

บทเรียนครั้งต่อไป

“การเขียนแสดงความรู้สึก
และความคิดเห็น”

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น
๒. ใบงานที่ ๔ เรื่อง การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น
๓. อุปกรณ์การเรียน เช่น ปากกา ดินสอ ไม้บรรทัด
๔. สมุดบันทึก หรือกระดาษ A๔

ดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

